

Hoofdstuk 1

September, Frankrijk

Annette zit op haar favoriete bankje op zo'n tien minuten lopen van de boerderij. Haar man en zoon hebben het er samen een jaar of twaalf geleden neergezet ter ere van de opening van hun chambres d'hôtes. Het markeert het einde van hun land en behalve de gasten zit Annette zelf er ook graag om te genieten van de omgeving. Terwijl ze uitkijkt over het licht glooiende landschap lopen ongemerkt de tranen over haar wangen. Ze laat haar blik over de vertrouwde plekjes gaan. Het hele gebied is haar na dertig jaar zo vertrouwd dat ze het met haar ogen dicht zou kunnen beschrijven, maar het laatste jaar is het eerder pijnlijk om er deel van uit te maken dan prettig. Aan haar linkerkant ziet ze half verscholen achter een enorme boom nog net een stuk van de muur en het pannendak van het gedeelte van de oude boerderij waar de drie gastenkamers zijn. Het woongedeelte en de stallen zijn niet zichtbaar. Recht voor haar ligt het grootste stuk grasland waar zo'n twintig koeien rustig lopen te grazen of liggen te herkauwen en als ze helemaal naar rechts kijkt, ziet ze in de verte nog net de toppen van de bomen waarachter het meer van Madine ligt.

Door de warme en droge zomer is het gewoonlijk groene landschap dor en geel geworden en ze ziet dat zelfs een deel van de bomen, die als windhaag geplaatst zijn, al beginnen te verkleuren. Het is duidelijk dat de herfst in aantocht is, een jaargetijde dat prima past bij haar stemming. Bij de gedachte aan de sombere, donkere wintermaanden, die erna komen, huivert ze onwillekeurig. Een tweede winter zonder Thijs, ze heeft geen idee hoe ze die door moet komen. In de wintermaanden is het altijd al stil in het gebied, toeristen zijn ver te zoeken en ook de werkzaamheden op de boerderij zelf stellen niet veel voor, zodat er weinig afleiding is. Ze ziet er nu al als een berg tegenop.

Het gebied is van april tot oktober een behoorlijk drukbezochte regio, niet alleen vanwege het meer met alle recreatiemogelijkheden, maar ook vanwege de vele monumenten en andere bezienswaardigheden met

betrekking tot de Eerste Wereldoorlog. Ze zitten iets meer dan een half uur van Verdun vandaan met z'n musea, de citadel en de enorme begraafplaats en overal in de streek zijn herdenkingsmonumenten te vinden. Ondanks de verschrikkingen die zich hier ruim honderd jaar geleden hebben afgespeeld, lukt het haar gewoonlijk te genieten van het lieflijke landschap, maar na de dood van Thijs lijkt het alsof de herinneringen aan de vreselijke oorlog de overhand krijgen en wordt ze er nog triester van.

Parc Naturel Régional de Lorraine, een gebied grofweg tussen Verdun, Metz en Nancy; het is haar thuis sinds ze als twintigjarige met Thijs vanuit Nederland hierheen is gekomen en ze heeft altijd gedacht dat ze hier samen oud zouden worden. Zoals te verwachten na een relatie van dertig jaar bezorgde Thijs haar niet meer de hartkloppingen en vinders uit het begin van hun relatie, maar ze waren gelukkig samen. Tenminste, dat dacht zij.

Natuurlijk waren er wel eens problemen, welk stel heeft die niet, maar naar haar gevoel waren die altijd bespreekbaar en op te lossen geweest. Ze hebben een moeilijke tijd beleefd toen ze na René's geboorte vrij kort achter elkaar twee miskramen kreeg, maar ook daar zijn ze samen doorheen gekomen, hoewel het verrassend genoeg Thijs was, die daar de meeste moeite mee had. Was dat een waarschuwing? Hij was behoorlijk depressief, teleurgesteld omdat z'n droom van een groot gezin niet leek uit te komen, maar uiteindelijk hebben ze door erover te praten en stug door te gaan met werken een manier gevonden verder te gaan. Of is dat allemaal schijn geweest? Op dit moment twijfelt ze overal aan. Ze weet nog steeds niet wat dit keer de aanleiding is geweest voor Thijs om opnieuw in een voor hem uitzichtloze situatie te belanden, die hem heeft gedwongen tot zijn onomkeerbare actie. Nu moet zij leren leven met de consequenties.

Sinds Thijs haar zo abrupt in de steek heeft gelaten, heeft ze geen idee wat ze met zichzelf en het leven aan moet. Ze voelt zich volkomen stuurloos, een emotie die nieuw voor haar is en absoluut niet prettig. De eerste weken heeft ze zich zo eenzaam en verlaten gevoeld dat ze nauwelijks de energie kon opbrengen om uit bed te komen en het was maar goed dat René inmiddels in staat was de gang van zaken op de boerderij

te regelen, want er kwam niets uit haar handen. Ze had de puf niet om zich met de gasten bezig te houden, terwijl dat de laatste jaren juist iets was waar ze altijd zo van genoot. Het sociale contact was haar op het lijf geschreven en gaf haar de drukte, die ze op het Franse platteland af en toe zo kon missen, maar ze moest er nu niet aan denken.

De boerderij, die ze een paar jaar na hun verhuizing naar Frankrijk hebben overgenomen van de boer waar Thijs als knecht werkte en die vanwege gezondheidsredenen naar de kuststrook wilde verhuizen, haalt inmiddels bijna meer inkomsten uit hun chambres d'hôtes dan uit hun vee. De gestage stroom gasten zorgt voor een redelijk vaste bron van inkomsten en normaal gesproken geniet ze ervan om zich met hen bezig te houden. Nu echter is ze blij dat René samen met z'n vriendin Cécile de dagelijkse gang van zaken over heeft genomen. Het resultaat is echter dat ze zich volledig overbodig voelt. Wat doet ze hier nog? Er is niets waarvoor ze 's ochtends uit bed hoeft te komen, behalve haar jarenlange ingeprinte werkethiek om dan vervolgens te concluderen dat haar taken al zijn verricht en er weinig anders op zit dan weer een dag in complete zinloosheid door te brengen. De tranen lopen inmiddels ongehinderd over haar wangen en ze bijt vol wanhoop op haar lip. Waarom heeft Thijs haar dan ook in de steek gelaten, schreeuwt het binnenin haar. Wat was er zo vreselijk aan het leven met haar dat hij er plotseling een einde aan gemaakt heeft? Ze heeft niets gemerkt, erger nog, ze was tevreden en gelukkig, maar hij blijkt niet en dat kan ze niet naast zich neerleggen. Waarom heeft hij haar dit keer geen deelgenoot gemaakt van z'n gevoelens? Kort voor het moment dat hij besloot niet verder te willen of te kunnen heeft ze gedacht dat hij ziek was, omdat hij anders was dan anders, maar het was druk en ze heeft zich de tijd niet gegund er serieus naar te vragen. Is het haar schuld? Ze blijft zich afvragen wat ze verkeerd heeft gedaan en wordt gek van haar eigen gedachten die in hetzelfde cirkeltje blijven ronddraaien. Een kreet van frustratie ontsnapt aan haar lippen en ze laat zich in machteloos verdriet voorover zakken. Net nu ze zover waren om een deel van hun bezigheden aan René en z'n vriendin over te dragen, zodat ze eindelijk tijd kregen voor dingen waar ze in al die jaren niet aan toe waren gekomen,

gooide Thijs er het bijltje bij neer. Ze kan er nog steeds niet over uit en heeft geen flauw idee hoe ze haar toekomst moet invullen.

Al doen zowel René als Cécile hun uiterste best haar dat niet te laten merken, ze voelt zich volledig overbodig. Ze merkt dat Cécile haar eigen stempel op het geheel wil drukken, maar zich door haar aanwezigheid geremd voelt en het laatste wat ze wil, is wrijving tussen zichzelf en de vriendin van ...